

Should a student ever be expelled from school

Show# 261 | Feb 29th 2020

Guest Hosted by Ari Wasserman

אנא עבדא עמוד 46-47

לא תוכל להתעלם

מחינוך הילדים לחינוך תלמידים. החזון-איש סבר, כי אין להוציא בחור מהישיבה, גם אם אינו לומד, גם אם יש כנגדו טענות ותביעות, אם אינו מזיק לחבריו ואינו בבחינת חוטא ומחטיא. שכן אז – עם גודל הרחמנות עליו – מכריעה טובת הרבים את הכף. סיפר הרב קובלסקי לאחד המשגיחים, ממכריו: למד בישיבה בחור, שהרע את מעשיו וקיפח את זכותו להמנות עם תלמידיה. שלחו מהנהלת הישיבה לשאול את פי החזון-איש, ופסק, שאמנם יש להוציאו מהישיבה, אבל לפני כן ברצונו לשוחח עם צבי קובלסקי. מיהרו ושלחוהו אל החזון-איש. אמר לו החזון-איש: אני מתנה את הוצאתו של הבחור מהישיבה בכך שתקרב אותו, ותקבע עמו לימוד בחברותא. תתחיל ללמוד אתו עתה, לאחר מכן יודיעו לו על הוצאתו מהישיבה, ואתה תמשיך ללמוד אתו גם לאחר מכן. כך יקל עליו לספוג את הלם ההוצאה, כך ישאר במסגרת לימוד, עד שימצא ישיבה חדשה, וכך ידע שלא נטשוהו כליל, ימצא "ימין מקרבת"... וכך הוה.

סיים הרב קובלסקי את סיפורו באמרו: כיום, אותו בחור הוא תלמיד חכם עצום, ממית עצמו באהלה של תורה, מגדולי התורה בדורנו. ותמיד כשפוגש הוא בי אומר לי: לולי קרבת אותי אז, מי יודע אם הייתי נשאר יהודי...

[Selected audio from our listeners](#)

[Comments on the Show](#)

[Comments on the show](#) [click here](#)

[Comments on the show](#) [click here](#)

[Comments on Previous Shows](#)

[Show 50 Science & Halacha](#)

[Comments on the show](#) [click here](#)

[Show 157- Secular Studies in Yeshivos](#)

[Comments on the show](#) [click here](#)

[Show Suggestions](#)

[Suggestion](#) [click here](#)

Selected emails from our listeners

Comments on the Show

Hi,

First I would like to say that I am subscribed to the headlines podcast and enjoy listening to them a lot. Yasher Koiach.

Here is my story of how and why I got expelled from Mesivta.

My name is Mendy and I grew up in Detroit. When it came to going to Mesivta, it was decided that the Mesivta in Detroit wasn't a good fit for me and it was suggested from family friends and others that I should go to a Mesivta in Monsey.

The first two years of Mesivta were fantastic. Great teachers and overall it was a well-rounded Mesivta. The third year however wasn't as pleasant. The year started off on a good start, learning well, interacting with friends etc.

The first two years my father was BH able to pay full or almost full tuition but the third year was during the 08' financial crisis and my father's mortgage business had taken a huge hit and finances were very tight. Unfortunately there was just no way for my father to pay tuition for a few months at a time.

A few months in to yeshiva I get notified that I will have to leave yeshiva until my father was able to come up with the money. So I left yeshiva for a few days until my father worked something out, maybe he borrowed money to pay the tuition, I'm not sure.

A few months later the same thing happened. The principal comes over to me and tells me to call my father. My father told me that I will have to leave until he can figure out what to do. The Rosh Yeshiva didn't have the guts to tell me to my face that I have to leave.

At the end of the year, it was time to apply to Yeshiva Gedolah. I went over to the principal to get the application signed by him to be able to send in the application. He told me that he can't sign the form because my father had an outstanding tuition. He didn't even let my other teacher sign the form. I was absolutely crushed! He was

basically leaving me to rot in the streets not giving me a chance to get into another Yeshiva.

BH there was a happy ending. I ended up getting into a great Yeshiva and finished my Yeshiva years doing very well.

BH I am Frum and happily married with two children today.

M.S.

Rabbi Avraham Neuberger

רמב"ן פרשת לך לך פרק טז פסוק ו

ותענה שרי ותברח מפניה - חטאה אמנו בענוי הזה, וגם אברהם בהניחו לעשות כן, ושמע ה' אל עניה ונתן לה בן
שיהא פרא אדם לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני הענוי:

חפץ חיים לשון הרע - באר מים חיים כלל ט

(א) יש דברים וכו' שיספרו בגנותו. כל זה הוא לשון הרמב"ם בפ"ז מהלכות דעות ה"ד. ולכאורה מאין הוציא הרמב"ם את מין אבק זה, בשלמא הא דקחשיב המספר בטובת חבירו וכו' בכלל אבק, אף דבערכין (ט"ז ע"א) נוכל לפרש המימרא זו דקאי על מה דאמר שם מעיקרא מברך רעהו בקול גדול עי"ש בגמרא אבל מב"ב (קס"ד ע"ב) מוכח בהדיא דשייך בזה לשון הרע, דלכך אמר שם רבי לר' שמעון בריה כלך מלשון הרע הזה עי"ש. אבל מה שכתב הרמב"ם מי יאמר לפלוני וכו' לא נזכר בגמרא כלל. ע"כ נראה דמה שסיים הרמב"ם שזה גורם להם שיספרו בגנותו אדבריו הראשונים נמי קאי, וזה טעם האיסור. והשתא ניחא, דהוציא דין זה ממה שאמרו דאפילו בטובתו של חבירו אל יספר בפני שונאיו שמתוך זה בא לבסוף לידי גנותו, ועל - אחת - כמה - וכמה היכי דהתחיל במאמרים שממשיכין הגנות עליו, דאסור אפילו שלא בפני שונאיו. וכדבריו כתב ר' יונה בש"ת במאמר רכ"ו וז"ל: וענין אבק לשון הרע הוא כאשר יסבב האדם בדבריו שיספרו בני אדם לשה"ר*.

* הגה"ה. וקשה לי עליו ועל הרמב"ם למה כתבו על זה דהוא אבק לשון הרע, הלא בלאו הכי יש על זה לכאורה לאו דאורייתא של לפני עור לא תתן מכשול, דומיא דמכה לבנו הגדול דאמרינן במו"ק י"ז דעובר בזה על לפני עור משום דגורם לבן שיחטא נגדו. וכן במלוה לחבירו שלא בעדים אמרינן בבבא מציעא (ד' ע"ה) דעובר על לפני עור, ופירש"י כי עולה על רוחו לכפור. אף דבודאי אין רצונו של אביו וגם של המלוה לזה, אפילו הכי כיון דמכין לו סיבת העבירה עובר על לפני עור וכמו שכתב הרמב"ם בספר המצות מצוה רצ"ט. אם כן הכי נמי בענינינו הרי הכין לו סיבת העבירה.

ועל המימרא דאל יספר אדם בטובתו של חבירו שמתוך טובתו בא לידי גנותו שחשבו הרמב"ם וה"ר יונה בענין אבק ולא זכרו על זה לפני עור, לא קשיא לי כל כך, דאיכא למימר בכל הני דנזכר הלאו דלפני עור כגון במושיט כוס יין לנזיר בפ"ק דע"ז (דף ו' ע"ב) אף שרש"י פירש שם שמא יבא לשתותו וכן בקידושין (דף ל"ב) בעובדא דרב הונא דקרע שיראין באפי בריה דקפריך שם הגמרא ודילמא רתח וקעבר רב הונא אלפני עור וכן בהמכה לבנו גדול דאמרינן במו"ק י"ז דעובר בלפני עור ופירש"י שמא יחטא הבן נגדו, אלמא דלאו דבר ברור הוא שיחטא על ידו, אף על פי כן שם הדבר קרוב לודאי שיחטא על ידו. אבל הכא על ידי שמספר טובתו של חבירו סבירא ליה שאף שאמרו שמתוך שבחו בא לידי גנותו, אף על פי כן אין הדבר קרוב כל כך שיבוא לזה. כי קשיא לי, אסתיתמת לשון ר' יונה שכתב דענין אבק לשון הרע הוא כאשר יסבב האדם בדבריו שיספרו בני אדם לשון הרע, וכן אלשון הרמב"ם שכתב

בענין אבק מי היה אומר וכו' שזה גורם להם שיספרו בגנותו, משמע דבכל גווני שאינו מספר בעצמו רק מסבב לחבירו שיבוא לזה הוא רק בכלל אבק. ודוחק לומר דמה שחשבו לזה באבק לשון הרע, היינו לבד הלאו דלפני עור.

ויש לתרץ קושיתינו דלכך כתבו על זה רק האיסור דאבק לשון הרע, דרצו לכלול בזה אפילו באופן דבלאו דידיה אפשר שהיו באים גם כן ללשון הרע, ובזה לא שייך לפני עור כדמוכח בע"ז (ד"ו) דלא שייך לפני עור רק בדקאי בתרי עברי דנהרא, אבל אם בלאו דידיה לא היו באים השומעים ללשון הרע כגון שלא דיברו כלל מתחלה אודות פלוני, והוא בדבריו סיבב להם עד שדברו לשון הרע, אימא דעובר גם כן בלפני עור.

ואין לדחות הקושיא הנ"ל מטעם אחר ולומר, דדוקא בתרי עברי דנהרא שאין יכול הנזיר בשום אופן להגיע אל האיסור בלאו דידיה, מה שאין כן בענינינו. דזה אינו, דמכה לבנו גדול יוכיח. וכן בקדושין בעובדא דרב הונא הנ"ל דקמקשה הגמרא ודלמא רתח וקעבר אלפני עור, הרי אף דיכול להיות לפעמים שהבן יחטא לאביו אף אם לא ירגיזו אביו, מכל מקום כיון דעתה אם לא הרגיזו אביו מסתמא לא היה הבן מדבר נגדו, לכן מיקרי דבר זה קאי בתרי עברי דנהרא, ולכך עובר האב בלפני עור. אם כן הכי נמי בענינינו, אף דבלאו דידיה גם כן יש בחירה ביד האדם לדבר לשון הרע, אפילו הכי כיון שהשומע לא דיבר מתחלה כלל אודות פלוני, והמספר הזה התחיל לדבר אודותו בדברים שעל ידם סיבב שיספרו השומעים עליו לשון הרע, הרי הכין להם סיבת העבירה, ודמיא כדקאי בתרי עברי דנהרא, על - כן הנכון כמו שתירצנו דרצו לכלול בזה כל אופן.

תלמוד בבלי מסכת מכות דף י עמוד א

א"ר יצחק: מאי קרא? ונס אל אחת מן הערים האל וחי, עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא. תנא: תלמיד שגלה - מגלין רבו עמו, שנאמר: וחי, עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא. אמר ר' זעירא: מכאן שלא ישנה אדם לתלמיד שאינו הגון.